

СТАНОВИЩЕ

за научните трудове и учебната дейност
на д-р Анелия Венелинова Пържанова
представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент”
в професионално направление 3.7 Администрация и управление,
обявен в ДВ бр.27 от 2 април 2019 г. за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър”

Разработил: доц.д-р Камен Димитров Петров
3.7 Администрация и управление/ Народно стопанство
(Геоикономика и регионално развитие)

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър” (ДВ, бр.27 от 02.04.2019 г.) и на интернет-страницата на университета за нуждите на катедра „Администрация, управление и политически науки“ към Факултет „Международна икономика и администрация“. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция № 6 към Наредба №3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на получените материали

За участие в обявения конкурс са подали документи **единствен кандидат**: д-р Анелия Венелинова Пържанова. Представените документи съдържат необходимата информация за оценяване на преподавателската и научноизследователската работа на кандидатката. Цялата документация е старателно и прилежно оформена, което улеснява членовете на научното жури при изготвяне на рецензиите и становищата. Комплектът от документи съдържа подробна справка за нейната учебно-преподавателска дейност, което потвърждава потребността от хабилитиран преподавател по съответните дисциплини. За рецензиране са представени оригинали или ксерокопия на всички публикации.

От 01.02.2015 г. д-р Анелия Венелинова Пържанова е асистент към ВСУ „Черноризец Храбър“, филиал – Смолян по област на висше образование: Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност: „Организация и управление извън сферата на материалното производство.

За участие в конкурса кандидатът **д-р Анелия Венелинова Пържанова** е представила списък от общо 19 заглавия, в т.ч. 16 публикации в български и чуждестранни научни издания и научни форуми, 1 (една) студия, 1 (една) монография и 1 (една) книга. Представените от кандидата научни трудове по конкурса отговарят на изискването на Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл.24, а именно да не повтарят представените за придобиване на ОНС „доктор“. Кандидатът изпълнява количествените изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент” във ВСУ „Черноризец Храбър” по елементите свързани с научноизследователската дейност”, като посоченият актив надхвърля изискуемия минимум. На практика преобладаващият брой статии и доклади, с които кандидатът д-р Анелия Пържанова участва в конкурса, са публикувани в реферирани научни списания и издания включени в академичния обмен. Освен самостоятелната монография, представена като хабилитационен труд, кандидатът има участия в още една книга, и една много сериозна студия. Видим е и сериозния практически и проектен потенциал на кандидата. Представена е справка за 9 на брой цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране, от които 2 в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове.

2. Данни за кандидата

Анелия Венелинова Пържанова е родена на 09.09.1974 г. в град Смолян. През 1998 г. завършва образователна степен „Бакалавър“ по „Административен и здравен мениджмънт“, в началото на 2009 г. постъпва на работа в Агенция по заетостта“Бюро по труда –поделение град Девин. В следващите години доктор Анелия Пържанова изкачва всичките нива на административна кариера в рамките на Агенцията по заетостта, като натрупва значителен

административен опит като завършва своята административна работа в Агенцията по заетостта като главен експерт в Бюро по турда град Смолян. На 01.09.2008 г. постапва на работа във ВСУ „Черноризец Храбър”, където е инспектор, а от 2015 г. и директор на филиал-Смолян към същият университет. Важно е да се отбележи, че през 2006 г. придобива ОКС „магистър“ по икономика в специалност „Валутен и митнически контрол“, а също и магистър по Стопанско управление в специалност „Управление на международни бизнес проекти“. Налице е един периода от 20 години на трудова дейност като през този период тя е положила сериозни усилия за овладяване както на съдържателни теоретически знания в областта на управлението на човешките ресурси и на основите на управлението, така и на педагогическите умения. От представените документи и биографични данни се вижда, че д-р Анелия Венелинова Пържанова отговаря на всички изисквания за заемането на посочената академична длъжност.

3. Обща характеристика на научната продукция на кандидата

Извършеният анализ на структурата и съдържанието на представените за рецензиране научни трудове позволява да се няколко извода:

На първо място може да се изведе на преден план монографията „Стратегическото управление в контекста на интелигентната специализация.“, в която е направен сполучлив опит да се изведат актуални проблеми и въпроси, провокирани от икономическото и социално развитие на България, в последните повече от 10 години, осмислени от пълноправното членство в ЕС. В тази монография е направен опити за извеждането на проблемите с регионалните различия и значението на стратегическото управление за тяхното преодоляване. Приемам виждането на авторката, че чрез целенасочена комплексна държавна и местна политика, основана на знание, иновации и интелигентна специализация, чрез разработване на подходящи стратегии и планове, ще бъдат създадени условия за преодоляване на регионалните различия и по-ясно отчетливо стратегическо управление.

На второ място интерес представлява книгата на авторката на тема “Противоречия и конфликти в социалното осигуряване“, защото тя отваря една много важна част на управленската наука, а именно влиянието на осигурителната система върху социално-икономическото развитие. Изследователският проблем се обуславя от факта, че противоречията в обществената осигурителна система, които налагат на съвременния етап дълбоки промени и характерът на конфликтите в самия осигурителен процес не могат да бъдат разрешени с досегашните конвенционални средства. Необходими са нови подходи и методи за управление на налагащите се промени в осигурителната система и за разрешаването на конкретните конфликти в осигурителния процес, за да се спре ерозията на самата система и да се възвърне доверието в нея.

На трето място студията „Особености при осигуряването на средства за осъществяване на някои социални функции на държавата.“ Е естествено продължение на научните търсения на авторката. Целта на студията е да представи специфичните особености при събираемостта на средства за осъществяване на държавната дейност. Предмет на изследване са публичните финанси, обект на разглеждане са възможностите за формиране на публичен ресурс чрез данъците и системата за социално осигуряване. Защишава се тезата, че за повишаване на устойчивостта при формиране на публичен финансов ресурс и стабилност на осигурителната система, е необходимо прилагането на последователни държавни политики по отношение на разходопокривната система.

На четвърто място са другите публикации на авторката, които за мен имат практико-плиложен характер. Само ще изброя някои от тях като „Политики на държавата в подкрепа на предприемачеството и малките и средни предприятия“, „Възможни въздействия върху процеса на създаване на благоприятни регионални политики“, „Механизми за контрол при предоставяне на социални услуги“, „Приносът на малкия бизнес в социално-икономическото развитие на България“, „Някои проблеми пред социално-осигурителната система на Република България“ и Социална политика на Република България при предоставянето на услуги на хора в неравностойно положение“. Които на практика в значителна степен потвърждават научния интерес на авторката към проблемите на нейните научни търсения и изследвания. В допълнение на публикации като „Регионалната политика на ЕС през новия програмен период 2014 – 2020 – инструмент на солидарност на по-слабо развитите региони“ и „Политики за селско и регионално развитие в Европа: социалното земеделие в общата стратегическа рамка“ , „Оценка на бедността и социалното включване в регионален аспект“

и някои предизвикателства при осигуряването на социални услуги в Република България“ допълнително на преден план извеждат регионалните търсения на авторката. От посочения преглед на научните резултати на кандидата Анелия Венелинова Пържанова мога да ги оценя положително.

На пето място научно-изследователските интереси на кандидатката са фокусирани в две направления – организация и управление на човешките ресурси с теоретичен и приложен аспект социално-осигурителните системи и стратегическото управление (мениджмънт). Първото направление има водеща роля в научната и преподавателска кариера на кандидатката, а второто допълва нейния преподавателски профил, като изследва стратегическото управление от пространствен и териториален аспект или през призмата на регионалната политика. Двете направления и съдържанието на представените публикации съответстват на темата на обявения конкурс.

Като университетски преподавател, кандидатката е постигнала добра балансираност между публикациите от изследователската работа и тези, свързани с учебно-преподавателската дейност. Това е основателна предпоставка за повишаване качеството на обучителния процес, чрез въвеждане на иновативни изследователски елементи в него.

Кандидатката за заемане на академичната длъжност показва добра литературна осведоменост за нашите и чуждестранни източници по въпросите на социално-осигурителните системи и тяхното адаптиране на към променящата се структура на пазара на труда в регионален аспект. Това се доказва в библиографските справки и цитираната литература в нейните публикации.

Тя владее и успешно използва съвременни изследователски методи и подходи, показва умения и способности да систематизира, анализира и обобщава резултати от извършените изследвания, както и критично да осмисля теоретичните постановки и добрите практики у нас по изследваните проблеми свързани с мениджмънта и развитието на бизнеса.

Идеите на **д-р Анелия Венелинова Пържанова** са получили публичност, което се доказва от справката за цитиранията. В нея са посочени общо 9 цитирания. Така можем да обобщим, че от представените документи и публикации може да се направи извод, че кандидатката е изграден педагог и преподавател, с натрупан богат опит в областта на изследователската работа, както и с възможности за пренасяне на постигнатите научни резултати в учебното съдържание на провежданите от нея занятия със студентите.

Всичко посочено по-горе ми дава основание да считам, че **д-р Анелия Венелинова Пържанова** има достатъчно основания да кандидатства за заемане на академичната длъжност „доцент“ във ВСУ Черноризец Храбър.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Видно от представената справка е, че д-р Паражанова средно от уч. 2015-2016 г. до сега има годишна заетост между 280-300 ч. и същевременно изпълнява ръководни функции в рамките на ВСУ „Черноризец Храбър“. Това прави за последните 4 години близо 1200 учебни часа. Тези часове са съответно по дисциплините Стратегическо управление, Организация и технология на управлението и Въведение в мениджмънта от една страна и дисциплините Теория и организация на социалното осигуряване, Международни осигурителни отношения и икономика на труда. Като съвместител от 16.03.2015 г. д-р Анелия Пържанова е главен асистент по област на висше образование: Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност: „Организация и управление извън сферата на материалното производство в Аграрен Университет –Пловдив, където е водила лекции и упражнения по дисциплините - Регионална инвестиционна политика, Управление на местни и регионални проекти и Регионална иновационна политика.

Сериозната учебно-преподавателска дейност и участие в административното управление на кандидата ми дава основания да считам, че е налице необходимия преподавателски опит и академични умения за академичната длъжност „доцент“.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

Приемам представената справка за научните и научно-приложните приноси като коректно отразяваща постигнатите резултати от кандидата. На основата на гореизложените оценки за научните и научно-приложни резултати на **д-р Анелия Венелинова Пържанова** считам, че представените за рецензиране научни трудове са на научно равнище. В тях се съдържат приноси с научен и научно-приложен характер, които са резултат от задълбочена и

целенасочена изследователска работа. Особено трябва да се изтъкне умението на кандидата да извежда проблеми със съвременно звучене, поставящи конкретни изисквания към практиката и да предлага отговори и решения.

От представените научни трудове могат да се изведат и открият научни и научно-приложни приноси, които са резултат от научноизследователската дейност и публикациите на кандидата. Предложен е актуален прочит на теоретичните постановки в областта на стратегическото управление и социално-икономическото развитие на регионите. Изведени са възможностите на стратегическото управление за прилагане на интегриран подход към проблемите на отделните територии. Идентифицирани са предизвикателствата пред социално-осигурителната система на България в условията на динамично променяща се среда, изведени са основните проблеми, които възникват в сложната система на социалното осигуряване, и имат подчертан обществено-политически, методологически и субективен характер, и са провокирани от честите промени в нормативната уредба. Изведени са потенциалите за интелигентна специализация, и са идентифицирани предизвикателствата и обективните пречки за прилагането ѝ.

Приемайки формулираните от **д-р Анелия Венелинова Пържанова** приноси, считам, че те отразяват цялостната ѝ дейност като учен, изследовател и преподавател, проявяващ творчество и иновативност по отношение на изучаваните и анализирани проблеми, развитието и обогатяването на съществуващи теоретични концепции и подходи, издигането и обосноваването на нови идеи. Те са нейно лично достижение, имат теоретична и практическа значимост и са публично достойние посредством публикациите в авторитетни издания.

Публикациите на **д-р Анелия Венелинова Пържанова** разкриват нейната добра преподавателска подготовка, изследователски качества и съвременно творческо мислене.

6. Бележки и препоръки

Представените за рецензиране научни трудове на **д-р Анелия Пържанова** дават представа за изграден преподавател и изследовател на актуални проблеми, но през следващите години е целесъобразно тя да ориентира своята активност и към различни форми на специализации по нови проблеми на социалното управление. В по-общ план бих препоръчал да положи усилия в разработването на учебници и учебни материали по другите преподавани от нея дисциплини свързани с приложение на изследователските си резултати в преподавателската дейност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Съгласно представените за конкурса материали и научни трудове, анализа на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и научно-приложни приноси, давам своята положителна оценка за академичното израстване на **д-р Анелия Пържанова**.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, давам своята **положителна** оценка и **препоръчам** на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ „Черноризец Храбър” да избере **д-р Анелия Пържанова** да заеме академичната длъжност „доцент ” в професионално направление 3.7 Администрация и управление. (Социално управление – управление на бизнеса и публичния сектор)

26 юли 2019 г.

Гр. София

Изготвил становището: .....

(доц.д-р Камен Петров)